

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om indrivning av fordringar och lagar om ändring av vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att en lag om indrivning av fordringar stiftas. Lagen skall tillämpas på indrivning av en fordran som förfallit till betalning oberoende av en hurdan fordran indrivningen gäller eller vem som är borgenär eller gäldenär. Enligt förslaget skall lagen gälla både sådana indrivningsåtgärder som borgenären själv vidtar och sådan indrivningsverksamhet som bedrivs med stöd av ett uppdrag av borgenären. Det är dock meningen att lagen är sekundär. Den skall tillämpas endast om inte annorlunda stadgas i annan lagstiftning.

Enligt förslaget får inte vid indrivning användas ett förfarande som strider mot god indrivningssed eller annars är otillbörligt mot gäldenären. Vid indrivning får inte felaktig eller vilseledande information ges om påföljderna av en underlåten betalning, gäldenären orsakas onödiga kostnader eller onödig olägenhet eller gäldenärens integritetsskydd äventyras.

När den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet driver in en konsumentfordran, skall han tillstålla gäldenären ett skriftligt betalningskrav, i vilket skall nämnas de minimiuppgifter som i lagen räknas upp om fordran och betalningen av den. I fråga om en konsumentfordran får

betalning i allmänhet inte krävas i domstol förrän betalningskravet har sänts.

Det föreslås att man avstår från att protestera trattor inför en myndighet. När en konsumentfordran drivs in får en tratta inte användas.

Enligt propositionen skall vissa direkt utsökbara offentligrättsliga fordringar inte kunna ges till en utomstående för indrivning. Dessutom finns det i lagförslaget stadganden om gäldenärens betalningsskydd, indrivningskostnader samt förvaring av medel som drivits in för borgenärens räkning.

Konsumentombudsmannen skall övervaka att lagen följs när konsumentfordringar drivs in. Marknadsdomstolen och i vissa fall också konsumentombudsmannen skall kunna förbjuda ett lagstridigt förfarande och som sanktion förena förbudet med vite.

De ändringar av konsumentskyddslagen, strafflagen, lagen om marknadsdomstolen och lagen om konsumentombudsmannen vilka ansluter sig till propositionen är sådana justeringar som följer av den föreslagna nya lagen.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nuläge	3
1.1. Lagstiftning och praxis	3
1.2. Lagstiftning i de övriga nordiska länderna	4
1.3. Bedömning av nuläget	5
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	7
2.1. God inkassosed	7
2.2. Användning av tratta	7
2.3. Indrivning av en direkt utsökbar fordran	8
2.4. Inkassokostnader	8
2.5. Övervakning och påföljder	9
3. Propositionens verkningar	9
3.1. Ekonomiska verkningar	9
3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	9
4. Beredningen av propositionen	10
DETALJMOTIVERING	10
1. Lagförslagen	10
1.1. Lag om indrivning av fordringar	10
1.2. Konsumentskyddslagen	19
1.3. Strafflagen	19
1.4. Lag om marknadsdomstolen	19
1.5. Lag om konsumentombudsmannen	20
2. Ikraftträdande	20
LAGFÖRSLAGEN	21
1. Lag om indrivning av fordringar	21
2. Lag om ändring av konsumentskyddslagen	24
3. Lag om ändring av 30 kap. 3 § strafflagen	24
4. Lag om ändring av lagen om marknadsdomstolen	25
5. Lag om ändring av 1 § lagen om konsumentombudsmannen	26
BILAGA	
Parallelltexter	27
2. Lag om ändring av konsumentskyddslagen	27
3. Lag om ändring av 30 kap. 3 § strafflagen	27
4. Lag om ändring av lagen om marknadsdomstolen	28
5. Lag om ändring av 1 § lagen om konsumentombudsmannen	29

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Reglering av inkassoverksamhet

I Finland finns inte någon speciallag om inkassoverksamhet. Yrkesmässig inkassoverksamhet får bedrivas av vem som helst som uppfyller de allmänna krav gällande rätten att idka näring som ställts i 1 § lagen angående rättighet att idka näring (122/1919).

Enligt 30 § 2 mom. personregisterlagen (471/87) är den som i form av näring bedriver inkassoverksamhet och som i denna verksamhet använder eller behandlar personregister och däri införda uppgifter skyldig att hos dataombudsmannen anmäla verksamheten.

Enligt 20 § kreditinstitutslagen (1607/93) får ett kreditinstitut bedriva sådan verksamhet som omfattar inkassering av betalningar eller som ansluter sig till den. Finansinspektionen övervakar kreditinstitutets verksamhet också till denna del.

De allmänna stadgandena om ombud i 18 kap. handelsbalken och om fullmakt i 2 kap. lagen om rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (228/29), nedan avtalslagen tillämpas på ett inkassouppdrag.

Om indrivning av vissa offentligrättsliga fordringar stadgas i speciallagar. På indrivning av skatter tillämpas skatteuppbördslagen (611/78) och skatteuppbördsförordningen (903/78), lagen om indrivning av skatter och avgifter i utskökningsväg (367/61), nedan skatteutskökningslagen och motsvarande förordning (368/61) samt lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/95). Enligt 1 § skatteutskökningslagen får skatter, offentliga avgifter samt andra offentligrättsliga eller därmed jämförbara penningfordringar utlösas utan dom eller utslag, då det i lag eller förordning finns ett särskilt stadgande om detta. I lagstiftningen ingår över 100 sådana författningar med stöd av vilka olika fordringar kan drivas in i utskökningsväg utan dom eller utslag. I lagen (34/95) och förordningen (35/95) om utskökningsavgifter stadgas om de avgifter som skall betalas till staten vid indrivning i utskökningsväg.

Specialstadganden om indrivning av konsumentfordringar finns i 7 kap. konsumentskyddslagen (38/78). Enligt kapitlets 14 § får inte för en fordran som grundar sig på en konsumentkredit av konsumenten tas emot en sådan växelförbindelse eller annan förbindelse vars överlåtelse eller pantsättning begränsar konsumentens rätt att på grund av ett köp eller ett avtal om en tjänst göra invändningar gentemot den som i god tro har fått förbindelsen i sin besittning. Enligt 18 § i kapitlet är det förbjudet att använda en tratta i syfte att driva in en konsumentkredit.

Med stöd av generalklausulen i 1 § lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/78) får i näringsverksamhet inte användas ett förfarande som strider mot god sed eller som annars är otillbörligt mot en annan näringsidkare. Marknadsdomstolen kan förbjuda en näringsidkare att fortsätta eller upprepa ett sådant förfarande. Stadgandena kan tillämpas också på ett inkassoförfarande.

Anvisningar för god inkassosed och god advokatsed

År 1992 har inkassobyråernas förbund i Finland, Suomen Perimistöimistöjen Liitto, i samarbete med justitieministeriet och konsumentombudsmannen utarbetat anvisningar för god inkassosed vid indrivning av konsumentfordringar. Enligt anvisningarna skall gäldenärens integritet beaktas vid indrivningen. Vid indrivningen får inte utövas otillbörlig påtryckning eller användas annat sådant hot under vilket gäldenären skall förmås att betala fordran. Inkassobyrån skall också förutsätta att uppdragsgivaren för indrivning överlåter endast rättsligt grundade fordringar och att uppdragsgivaren är skyldig att omedelbart lämna inkassobyrån meddelande om ändringar i fråga om fordringarna.

Inkassobyrån skall inleda indrivningen genom att åtminstone en gång stå i skriftlig kontakt med gäldenären. I inkassobrevet skall nämnas den minimiinformation som i anvisningarna räknas upp om parterna, fordrans belopp och grund samt betalningen av fordran. Gäldenären skall ges en skälig, minst tio dagar lång tid för anmärkning och betalning. Också de påföljder som eventuellt

kan orsakas av en underlåten betalning måste utredas för gäldenären.

Enligt anvisningarna får inkassobyran inte i syfte att driva in fordran skrida till fortsatta rättsliga åtgärder förrän den tid för anmärkning och betalning som angetts i inkassobrevet har löpt ut. Endast om gäldenären uppenbart tydligt försöker undvika att betala fordran eller om något annat särskilt skäl för att omedelbart vidta rättsliga åtgärder uppkommer, kan rättsliga inkassoåtgärder vidtas omedelbart efter att fordran överlåtits för indrivning.

De anvisningar för god advokatsed som Finlands Advokatförbund år 1972 godkände innehåller liknande principer som anvisningarna för god inkassosed. Enligt anvisningarna får en advokat inte utöva otillbörlig påtryckning på motparten då han utför sitt advokatuppdrag. Advokaten skall också i övrigt avhålla sig från åtgärder eller uttalanden vilka är ägnade att i onödig mån kränka eller irritera motparten.

Advokaten skall innan han vidtar rättsliga åtgärder lämna motparten meddelande om sin huvudmans krav och ge motparten en skälig betänketid och möjlighet att nå en uppgörelse i godo i ärendet. Om ett uppskov med åtgärderna kunde leda till rättsförlust eller annan skada för huvudmannen eller om det annars finns särskilda skäl, får advokaten, utan att ett meddelande i förväg ges, vidta sådana åtgärder som är behövliga med tanke på huvudmannens intresse.

1.2. Lagstiftning i de övriga nordiska länderna

Norge

I Norge har inkassoverksamheten reglerats i lag sedan 1913. Den gällande lov om inkassovirksomhet og annen inndrivning av forfalte pengekrav (Nr 26. 1988) trädde i kraft 1989. Lagen gäller yrkesmässig eller fortgående indrivning av till betalning förfallna fordringar för någon annans räkning. Genom förordning kan tillämpningen av lagen utsträckas till att gälla också fortlöpande indrivning av egna fordringar av angivet slag.

Inkassoverksamheten kräver enligt lagen tillstånd. Tillstånd beviljas och verksamheten övervakas av kredit tillsynet. Av advokaterna krävs inget separat tillstånd, utan de kan bedriva inkassoverksamhet med stöd av det

tillstånd som beviljats för advokatverksamheten.

Enligt lagens generalklausul skall inkassoverksamheten bedrivas i enlighet med god inkassosed. Mot god inkassosed strider sådana förfaringsätt som orsakar oskälig påtryckning, skada eller olägenhet.

Innan en rättslig inkassoåtgärd vidtas måste gäldenären sändas två skriftliga meddelanden: en inkassovarning och ett betalningskrav. I vardera meddelandet skall gäldenären ges en minst 14 dagar lång tid för betalning av fordran eller för framställning av anmärkning. I betalningskravet skall den minimiinformation nämnas som anges i lagen. En rättegång kan inledas först när den tid som angetts i betalningskravet löpt ut och den som bedriver inkassoverksamhet har bedömt riktigheten av borgenärens krav. I vissa fall, som nämns i lagen, får man låta bli att sända meddelandena. Också en tvistig fordran kan genast föras till domstol för behandling.

Gäldenären kan med frigörande verkan betala fordran till den som fått inkassouppdraget. Ett avtal mellan uppdragstagaren och gäldenären om en betalningsplan är bindande också för borgenären.

I lagen finns stadganden om uppdragsförhållandet och de gäller uppdragstagarens befogenheter, informationsskyldighet gentemot borgenären samt behandlingen av inkasserade medel.

Enligt huvudregeln som gäller inkassokostnaderna är gäldenären skyldig att ersätta de nödvändiga kostnader som har orsakats antingen av borgenärens egna inkassoåtgärder eller av att en inkassobyrå anlitas. Skyldigheten att ersätta inkassokostnaderna faller dock bort, om gäldenären har framställt sådana anmärkningar som det hade varit befogat att utreda innan indrivningen inleddes eller om det vid indrivningen har förfarits i strid med god inkassosed eller lagstadganden. Gäldenären behöver inte ersätta inkassobyråns arvode, om fordran har betalats inom den betalningstid som angetts i inkassovarningen. Inkassokostnadernas maximibelopp är reglerade genom en förordning.

Den som bedriver inkassoverksamhet skall ställa en säkerhet som kan användas för att täcka det ersättningsansvar som vid bedrivandet av verksamheten uppkommer gentemot borgenären eller gäldenären. Brott mot lagens stadganden kan leda till att tillståndet återkallas samt till bötes- och fängelsestraff.

Sverige

I Sverige stiftades 1974 en speciallag om inkassoverksamhet (inkassolag 1974:182). Såsom en utgångspunkt gäller lagen all indrivning av fordringar. Utanför tillämpningsområdet faller sådana åtgärder som omfattar enbart ett utsättande av betalningstid eller ett meddelande om att fordran överläts för indrivning, om den inte betalas. Endast om fordran har uppstått i näringsverksamhet eller om den har överlåtits för indrivning, tillämpas lagen på indrivning av privata personers eller dödsbors egna fordringar.

Också i Sverige krävs tillstånd för yrkesmässig inkassoverksamhet. Tillståndet beviljas av datainspektionen. Tillstånd behövs inte för sådan indrivning av enstaka fordringar som är av tillfällig natur. Advokaterna och de företag som övervakas av finansinspektionen behöver inte tillstånd.

Generalklausulen om god inkassosed i den svenska lagen har i sak samma innehåll som i Norge. I den svenska lagen finns dessutom ett specialstadgande, enligt vilket en inkassoåtgärd inte får vidtas, om det finns sannolika skäl att misstänka att fordran inte är laglig eller befogad.

Ett skriftligt betalningskrav skall sändas till gäldenären. Kravet skall innehålla den minimiinformation som anges i lagen och ge gäldenären en skälig tid inom vilken han kan betala eller framställa en invändning mot kravet. En rättslig inkassoåtgärd får inte vidtas förrän den betalningstid som angetts i betalningskravet har löpt ut. Dessa stadganden tillämpas dock inte, om gäldenären uppenbarligen undandrar sig en betalning av skulden eller om det annars föreligger särskilda skäl att avvika från stadgandena.

En betalning som gäldenären erlägger den som har fått i uppdrag att driva in fordran är gällande också mot borgenären. Uppdragstagaren skall hålla de medel som inkasserats separat från egna medel. Om det är fråga om annan indrivning än sådan som är av tillfällig natur och som gäller enstaka fordringar, skall medlen sättas in på ett konto i en bank eller i en motsvarande inrättning. De inkasserade medlen skall utan dröjsmål redovisas uppdragsgivaren, om inte annat har avtalats.

Brott mot lagen kan leda till att tillståndet återkallas samt till bötes- och fängelsestraff. Skadeståndsansvar är den civilrättsliga påföljden av ett förfarande i strid med god inkassosed. Vid bedömningen av skadeståndet

skall hänsyn tas även till lidande och andra omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

I lagen (1981:739) och förordningen (1981:1057) om ersättning för inkassokostnader m.m. stadgas om ersättning av inkassokostnaderna. I lagen räknas de inkassoåtgärder upp som man kan kräva ersättning för. Gäldenärens ersättningsansvar täcker endast sådana kostnader som har varit skäligen påkallade för att ta till vara borgenärens rätt. I förordningen stadgas om ersättningarnas maximibelopp.

Danmark och Island

Varken i Danmark eller i Island finns någon speciallagstiftning om inkassoverksamhet.

Det danska justitieministeriet tillsatte 1994 en arbetsgrupp, vars uppgift var att utreda behovet av att göra yrkesmässig inkassoverksamhet beroende av tillstånd och behovet av lagstiftning om inkassoverksamhet samt bereda ett lagförslag av de omständigheter som arbetsgruppen ansåg nödvändiga. Arbetsgruppens betänkande (NR. 1321, 1996) blev klart under sommaren 1996. De stadganden som ingår i betänkandets lagförslag gäller bl.a. beviljande och återkallande av tillstånd, iakttagande av god inkassosed, skriftligt betalningskrav och tillställande av det innan en rättegång inleds, förvaring av klienternas medel samt förfaringsätt och begränsningar vad gäller inkassobesök.

Också i Island bereds ett förslag till en inkassolag. Lagförslaget torde avges till parlamentet för behandling under 1996.

1.3. Bedömning av nuläget

Allmänt

Under de senaste åren har rikligt med nya inkassobyråer grundats. Eftersom det är fritt att etablera sig i branschen, finns det bland dem också sådana företagare vilkas verksamhet inte alltid har varit saklig. Den anvisning för god inkassosed som redogjorts för i kap. 1.1. är inte bindande för andra än för medlemsföretagen i Suomen Perimistomistojen Liitto, vilka är endast tio till antalet. Också konsumentmyndigheternas möjligheter att ingripa i de missförhållanden som förekommit inom branschen har varit begränsade.

I praktiken har problem orsakats bl.a. av att gäldenären i påtryckningssyfte har getts felaktig eller vilseledande information om påföljderna av en underlåten betalning. Indrivningen har också kunnat fortsättas, trots att fordran varit tvistig och oklar eller t.o.m. klart grundlös. Det har också förekommit fall där inkassokostnadernas belopp har varit oskäligt i förhållande till fordran och de kostnader som uppstår vid sedvanlig indrivning. Osakligt kan ett sådant i praktiken förekommande förfarande anses vara där inkassobyrån betalar borgenären en ersättning för att ha fått inkassouppdraget och kräver sedermera den betalade ersättningen av gäldenären.

Av den som yrkesmässigt bedriver inkassosoverksamhet måste kunna förutsättas att förfaringsätt som följer god sed används oberoende av om det är fråga om ett organiserat eller ett icke-organiserat företag eller om föremålet för indrivningen är en konsument eller en näringsidkare.

Rättsskyddet hos den som blir föremål för indrivning är bristfälligt. Därför borde sådana normer skapas som å sin sida förebygger förfaranden i strid med god sed och samtidigt erbjuder medel för att hindra att osakliga förfaringsätt används i framtiden.

Protestering av trattor

Som en inkassometod bland andra används i Finland ett dokument som påminner om en utställd växel som inte accepterats, dvs. en s.k. tratta. Indrivning genom tratta tillgrips i praktiken mycket ofta. En uppskattning är att enbart de uppdrag avseende trattor som bankerna får uppgår till 300 000—400 000 per år.

Trattan uppfyller inte de formkrav för en växel som uppställs i växellagen (242/32), utan juridiskt sett är den ett ensidigt betalningskrav som borgenären riktar mot gäldenären. Även om det inte finns något stadgat om protestering av trattor och om notarius publicus' behörighet att verkställa en protest, har protesterna varit vanliga i praktiken. Åren 1991—1993 har årligen 23 000—26 000 protester avseende en tratta antecknats i kreditupplysningsregistret. Genom en analog tillämpning av växellagen har protesteringsförfarandet blivit likartat med vad som gäller för en växelprotest.

Privat protestering av trattor togs 1995 i bruk som ett alternativ till myndighetsprotes-

tering. Vid en privat protestering konstaterar den som ansvarar för kreditupplysningsregistret att betalningen av trattan har underlåtit. Det nya förfarandet har i stor omfattning redan ersatt de protester som verkställs av notarius publicus.

Riksdagens justitieombudsman har 1993 i sitt svar gällande en klagan fäst uppmärksamhet vid den offentliga protesteringen av trattor. Justitieombudsmannen har inte ansett det vara skäligt att en myndighets förfarande vid protesteringen av trattor grundar sig enbart på en analog tillämpning av växellagen och på sedvanerätt, utan stadganden om protesteringen borde ingå i lagen eller så borde man avstå från den.

Den ställning som notarius publicus har vid protesteringen av trattor är endast formell. Några rättsverkningar ansluter sig inte till protesteringen och man strävar inte ens efter att genom myndighetsåtgärder utreda, om protesten är befogad. I praktiken har det nästan alltid varit en bank som såsom ombud för borgenären har anhållit om protestering. I dessa fall har myndigheterna i allmänhet litat på att banken har utrett riktigheten av fordran och lämnat gäldenären meddelande om hotet om protesten. Om en enskild borgenär i undantagsfall har anhållit om protestering har man i praktiken krävt utredning endast om att gäldenären är medveten om saken.

Trattans verkan såsom påtryckningsmedel och effektivitet såsom medel för indrivning grundar sig långtgående på att protesterna avseende en tratta offentliggörs och antecknas i kreditupplysningsregistret. En myndighetsprotest har dock inte någon rättslig betydelse vad gäller vare sig offentliggörandet eller registreringen. I personregisterlagen regleras enbart registrering av fysiska privatpersoners kredituppgifter, men trattorna riktar inte mot privatpersoner. Även om förbudet mot att använda trattor i 7 kap. 18 § konsumentskyddslagen enbart gäller indrivning av konsumentkrediter, har man efter att stadgandet trätt i kraft avstått från att genom tratta driva in alla slags konsumentfordringar. Det finns inga lagstadganden om hur näringsidkares kreditupplysningar insamlas, registreras och eventuellt offentliggörs.

Det är inte rationell myndighetsverksamhet att privaträttsliga betalningskrav gör en omväg hos en myndighet, utan att verksamheten har verkningar som grundar sig på lag. Därför borde man avstå från den offentliga

protesteringen av trattor. De sätt på vilka trattorna kan användas har genom näringslivets egna åtgärder redan utvecklats så att trattans effektivitet såsom inkasseringsmedel trots detta kvarstår.

Indrivning av en direkt utsökbar fordran

Offentligrättsliga och vissa därmed jämförbara fordringar kan utan dom eller utslag drivas in i utsvkningsväg. Under den senaste tiden har man börjat ge inkassobyråerna i uppdrag att driva in också dylika fordringar. Det finns inga stadganden i lag om indrivning av direkt utsökbara fordringar genom de medel som den frivilliga indrivningen erbjuder och förfarandet har orsakat ovetskap i fråga om både dess laglighet och gäldenärens ansvar för kostnaderna.

När borgenären ansöker om utsökning av en direkt utsökbar fordran får han enligt gällande stadgande inte använda sig av en inkassobyrå eller något annat ombud. Däremot finns det inte i lagstiftningen något uttryckligt förbud mot att använda ombud, om en sådan fordran drivs in på något annat sätt. Det har dock ansetts betänkligt att ett privat företag ges ett inkassouppdrag, särskilt när det är fråga om en fordran som grundar sig på att offentlig makt utövas. Fordringar av dylikt slag, t.ex. kollektivtrafikens kontrollavgifter, har överlåtits också till inkassobyråer för indrivning.

Det är också oklart, om gäldenären är skyldig att ersätta sådana kostnader som uppstått vid frivillig indrivning av direkt utsökbara fordringar. I praktiken har man krävt betalning av inkassokostnaderna. Kostnadernas belopp har varit t.o.m. avsevärt mycket större än de utsvkningsavgifter som gäldenären skulle vara skyldig att betala, om fordran hade drivits in i utsvkningsväg.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. God inkassosed

Propositionens grundläggande mål är att förebygga att osakliga förfaringsätt används vid indrivning av fordringar. För att målet skall nås föreslås att i lagen införs en generalklausul, som förbjuder användningen av ett förfarande som strider mot god inkassosed eller som annars är otillbörligt mot gäldenären.

En generalklausul har i jämförelse med detaljerade förbudsstadganden åtskilliga fördelar. Begreppen i strid med god sed och otillbörlig är elastiska. En dylik reglering gör det möjligt att ingripa i osaklig verksamhet allteftersom nya, tidigare okända förfaringsätt tas i bruk. En förändring av de värderingar som råder i samhället kan också beaktas vid en tillämpning i praktiken, utan att det är nödvändigt att ändra den grundläggande regleringen.

Enligt förslaget skall det uttryckligen strida mot god sed att ge felaktig eller vilseledande information om påföljderna vid en betalningsförsummelse, att förorsaka onödiga kostnader eller onödig olägenhet för gäldenären samt att äventyra gäldenärens integritet.

Enligt förslaget skall den som yrkesmässigt bedriver inkassoverksamhet vid indrivning av en konsumentfordran sända gäldenären ett skriftligt betalningskrav som innehåller minimiinformation om fordran och betalningen av den. Betalningskravet skall vara specificerat på så sätt att gäldenären kan få bekräftelse om att grunden för och beloppet av fordran är riktiga. Det är också viktigt för gäldenären att få veta hur han skall förfara, om han anser att indrivningen är obefogad. Också om dessa omständigheter skall enligt förslaget ges information i samband med betalningskravet.

Betalning av en konsumentfordran får i allmänhet inte krävas i domstol förrän betalningskravet avsänts och de tider för betalning och framställande av anmärkning som skall nämnas i kravet löpt ut. Det är skäligt att en gäldenär som är konsument före fordringsrättegången får åtminstone en betalningspåminnelse i fråga om en fordran som överlåtits för indrivning, så att han har möjlighet att utreda saken och rätta till sin försummelse, som kan bero t.ex. på glömska, utan sådana besvärligheter och kostnader som en rättegång orsakar. Förslaget motsvarar den reglering som gäller i Sverige och Norge samt också anvisningarna för god inkassosed och god advokatsed.

2.2. Användning av tratta

På grund av det som framförts i kap. 1.3. föreslås att man avstår från medverkan av notarius publicus vid protestering av trattor. Förutom när det gäller konsumentfordringar är trattan emellertid fortfarande ett tillåtet

sätt för indrivning. Det föreslagna förbudet mot att använda en tratta när konsumentfordringar drivs in motsvarar gällande praxis.

I lagen uppställs inte något hinder för att en privat protest används i stället för en myndighetsprotest. En underlåten betalning av en tratta kan konstateras genom åtgärder t.ex. av den bank som tagit emot inkassoupdraget eller, såsom i det förfarande som togs i bruk 1995, av den som ansvarar för kreditupplysningsregistret. Också vid privat protester är det viktigaste att man vinnlägger sig om att den mot vilken betalningskravet riktar sig får vetskap om kravet. I det hänseendet avviker förfarandet inte sakligt sett från en myndighetsprotest.

2.3. Indrivning av en direkt utsökbar fordran

I propositionen har man stannat för att också en direkt utsökbar fordran med vissa begränsningar skall kunna ges till en uppdragstagare för indrivning. Begränsningarna skall gälla offentlighetsrättsliga statens fordringar samt offentlighetsrättsliga betalningspåföljder som har påförts som följd av ett lagstridigt förfarande, t.ex. parkeringsböter och kontrollavgifter i kollektivtrafik. Indrivningen av dylika avgifter har till alla delar ansetts höra till de offentliga samfundens uppgifter och falla inom ramen för de offentliga samfundens ansvar. Andra direkt utsökbara fordringar, t.ex. avgifter som grundar sig på ett privaträttsligt avtal eller som skall betalas för sådana tjänster som offentliga samfund tillhandahåller, skall kunna ges för indrivning också till en utomstående.

En utgångspunkt i förslagen om indrivning av direkt utsökbara fordringar har varit att gäldenärens ställning, särskilt i fråga om ansvaret för kostnaderna, ordnas så att den inte väsentligt varierar beroende på om en utsökningsmyndighet, inkassobyrå eller annan uppdragstagare driver in fordran. Till dessa delar redogörs närmare för förslagen i kap. 2.4.

2.4. Inkassokostnader

Det föreslås att i lagen tas in ett uttryckligt stadgande om att gäldenären är skyldig att ersätta borgenären för de kostnader som indrivningen orsakar denne. Gäldenärens ansvar för kostnaderna skall täcka också såda-

na kostnader som uppstår för uppdragstagaren till följd av att inkassoupdraget utförs samt arvodets andel. Det föreslagna stadgandet motsvarar rättspraxis. I högsta domstolens avgörande HD 1987:105 förpliktades en gäldenär, som hade betalat en fordran jämte dröjsmålsränta efter att den hade överlåtits för indrivning, att ersätta också inkassokostnaderna. Det föreslagna stadgandet motsvarar i princip också reformen av 21 kap. rättegångsbalken, som trädde i kraft den 1 december 1993. Skyldigheten för den förlorande parten i en rättegång att ersätta motpartens rättegångskostnader är enligt de nya stadgandena inte längre beroende av om saken har varit oklar eller tvivelaktig, utan han är skyldig att ersätta motpartens alla kostnader som skäligen är befogade, om inte något annat stadgas.

Enligt förslaget är gäldenären dock inte skyldig att ersätta inkassokostnaderna, om borgenären eller uppdragstagaren har förfarit i strid med god inkassosed, förutom om det klandervärda eller underlåtenheten endast är ringa. Det kan inte anses godtagbart att den som förfarit lagstridigt kunde få ersättning för sina åtgärder. Hotet om att förlora inkassokostnaderna kan också antas förebygga att förfaringssätt som står i strid med god sed används.

Inkassokostnaderna skall vara skäligen beaktande av alla omständigheter som inverkar på saken. I Norge och Sverige har genom förordning stadgats om inkassokostnadernas maximibelopp. En så schematisk reglering har dock inte ansetts ändamålsenlig. I enskilda fall skall det vara möjligt att skäligheten av de kostnader som debiterats, när en konsumentfordran drivs in, blir föremål för prövning i konsumentklagonämnden utan kostnad. Konsumenterna har således till sitt förfogande ett enklare och billigare rättskyddsmedel än en rättegång när det gäller att rätta till oskäligheter.

I förslaget har det dock ansetts befogat att uppställa ett maximibelopp för inkassokostnaderna för direkt utsökbara fordringar. Maximibeloppet skall endast gälla konsumentfordringar som definieras i den föreslagna lagen samt med dessa jämförbara offentliga samfunds fordringar på privatpersoner. I dessa fall får av gäldenären krävas högst 70 mark för varje gång indrivning sker. De inkassokostnader som bestäms på detta sätt skall också vara direkt utsökbara. Det föreslagna markbeloppet motsvarar den

utsökningsavgift enligt tabell som gäldenären i praktiken oftast får betala vid indrivning av sådana fordringar i utsökningsväg. Då en motsvarande övre gräns införs för inkassokostnaderna är de kostnader som orsakas gäldenären i huvudsak lika stora oberoende av om borgenären utnyttjar sin rätt till direkt tvångsindrivning eller om han försöker få betalning för sin fordran på något annat sätt.

2.5. Övervakning och påföljder

Uppgiften att övervaka att lagen iakttas när konsumentfordringar drivs in skall åläggas konsumentombudsmannen, eftersom övervakningen bra passar ihop med konsumentombudsmannens övriga uppgifter. I praktiken har konsumentombudsmannen redan nu påverkat utvecklingen av förfarings-sätten inom branschen genom att delta i utarbetandet av anvisningarna för god inkassosed vid indrivning av konsumentfordringar.

Det föreslås inte att någon övervakning av indrivningen av andra än konsumentfordringar ordnas separat. Övervakningen av kreditinstitut och advokaterna är redan på ett allmänt plan ordnad i annan lagstiftning. När det gäller andra instanser som bedriver inkassoverksamhet har det ansetts att det föreslagna påföljdssystemet är tillräckligt som en sanktion för att lagen skall iakttas.

Ett förbud och ett vite kan enligt förslaget riktas mot en näringsidkare som förfarit i strid med lagen. Tvångsmedlen skall kunna riktas även mot ett offentligt samfund som förfar lagstridigt, när det driver in fordringar som kan jämföras med konsumentfordringar. De föreslagna stadgandena om tvångsmedel är i sak desamma som i konsumentskyddslagen och lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Förbudet utfärdas alltså av marknadsdomstolen och i vissa fall också av konsumentombudsmannen. I den föreslagna lagen skall också ingå ett straffstadgande, som också det till sitt innehåll i sak motsvarar de straffstadganden i konsumentskyddslagen och lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet som tillämpas på gärningar av liknande slag.

I lagförslaget finns ett särskilt stadgande om skadeståndsansvaret för den som yrkesmässigt bedriver inkassoverksamhet. Enligt stadgandet är den som bedriver inkassoverksamhet skyldig att ersätta en skada som hans lagstridiga eller felaktiga förfarande har or-

sakat den mot vilken indrivningen har riktats. Den skadelidande skall således ha en mer omfattande rätt att få ersättning för ekonomisk skada än enligt skadeståndslagen (412/74). Den föreslagna regleringen motsvarar den utveckling som skett inom skadeståndsrätten under den senaste tiden. Bl.a. i personregisterlagen, lagen om konsumentskydd vid fastighetsförmedling (686/88) och lagen om ersättning för miljöskador (737/94) ingår skadeståndsstadganden, med stöd av vilka ekonomiska skador ersätts också utanför ett avtalsförhållande, utan att de särskilda grunderna i 5 kap. 1 § skadeståndslagen existerar.

I förslaget ingår inte några andra specialstadganden om ersättning av skador. Skadeståndsansvaret bestäms i övrigt antingen enligt skadeståndslagen eller enligt de allmänna rättsprinciperna om skadestånd i avtalsförhållanden.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

I och med att man avstår från den offentliga protesteringen av trattor, kommer de avgifter som uppburits för protesterna inte längre att flyta in till staten. Antalet offentliga protester har dock sjunkit efter att den privata protesten togs i bruk, vilket innebär att betydelsen av de förlorade avgiftsinkomsterna är liten med hänsyn till statens ekonomi. I övrigt har förslaget inte någon inverkan på den offentliga ekonomin.

För dem som yrkesmässigt bedriver inkassoverksamhet kan förslaget ge upphov till ett behov att utbilda personalen och ändra vissa förfaringsätt. Det kan också finnas ett behov av att förnya de blanketter som används i verksamheten. Kostnaderna torde dock bli små.

3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Utvidgningen av konsumentombudsmannens och marknadsdomstolens behörighet till inkassoverksamheten förutsätter inte förändringar i dessa myndigheters nuvarande organisation. Man kan uppskatta att lagen kommer att förebygga förfaranden som står i strid med god inkassosed. Antalet inkassoörenden som förs till myndigheterna för behandling kan antas bli så litet att det inte

finns något behov att öka konsumentombudsmannens eller marknadsdomstolens personal.

4. Beredningen av propositionen

Justitieministeriet tillsatte den 10 januari 1994 en arbetsgrupp som hade i uppgift att bereda ett förslag till en regeringsproposition med förslag till lagstiftning om indrivning av fordringar. Arbetsgruppen skulle beakta den ståndpunkt om protester av trattor som riksdagens justitieombudsman intog i ett svar som han gav gällande en klagan (22.1.1993, Dnr 1532/5/91) samt de förslag om indrivning av en kredit som gavs i

betänkandena av kommissionen för ändring av konsumentkreditlagstiftningen (komm.bet. 1993:7). Arbetsgruppens betänkande blev klart i januari 1995. Betänkandet sändes på remiss till 25 myndigheter och samfund. Ett sammandrag av utlåtandena har utarbetats vid justitieministeriet. Den största delen av remissinstanserna förhöll sig positiv till att förslaget förverkligas och ingen motsatte sig uttryckligen att en ny lag stiftas.

Det fortsatta beredningsarbetet har utförts som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet. En stor del av de anmärkningar som framställts i utlåtandena har beaktats när beredningen av propositionen har slutförts.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lag om indrivning av fordringar

1 §. *Tillämpningsområde.* Den föreslagna lagen tillämpas enligt 1 mom. på indrivning av en fordran som förfallit till betalning. Med indrivning avses alla åtgärder vilkas syfte är att förmå gäldenären eller någon annan betalningsskyldig, t.ex. en borgensman, att frivilligt betala en borgenärs fordran som förfallit till betalning. När ett sådant betalningskrav framställs eller en sådan räkning sänds som gäller en fordran som inte förfallit till betalning, är det inte fråga om sådan indrivning som avses i stadgandet.

En användning av rättigheter som härrör sig från realsäkerheter och en kvittning av en fordran är inte sådan indrivning som avses i lagen, eftersom det härvid inte är fråga om att en frivillig betalning krävs. Realsäkerheter är bl.a. panträtten, äganderättsförbehållet eller återtagningsrätten. Lagen skall således inte tillämpas t.ex. i sådana fall där borgenären säljer en pant för att få betalning för sin fordran, tar tillbaks den vara som han sålt på avbetalning eller kvittar en fordran med sin motfordran.

Lagen skall i allmänhet inte heller tillämpas i en konkurs. Betalningsuppsmaningarna i 6 § d-punkten konkursstadgan (31/1868) utgör dock sådan indrivning som avses i lagen. Inlämning av en konkursansökan kan också anses utgöra en sådan indrivning som

faller inom lagens tillämpningsområde, om syftet med ansökan uppenbart är att fungera som påtryckning för att gäldenären skall betala borgenärens fordran.

Lagen gäller både inkassoåtgärder som borgenären själv vidtar och inkassoverksamhet som grundar sig på ett uppdrag av borgenären. Uppdragstagare kan vara en inkassobyrå som yrkesmässigt bedriver inkassoverksamhet, en advokat eller en bank eller någon annan person eller något annat samfund som tagit emot uppdraget att driva in fordran.

Den föreslagna lagen är enligt 2 mom. till sin natur en sekundär, generell lag. Den tillämpas endast, om annorlunda inte stadgas. Gällande speciallagstiftning finns närmast om indrivning av skatter och andra offentligrättsliga fordringar. De viktigaste specialförfattningarna finns uppräknade i kap. 1.1. i den allmänna motiveringen. Avsikten med den föreslagna lagen är inte heller att ingripa i de frågor som hör till området för den kollektiva arbetsrätten. Utanför tillämpningsområdet faller därför t.ex. de fall där ett fackförbund använder eller hotar att använda stridsåtgärder för att driva in lönefordringar.

Lagens tillämpningsområde har i övrigt inte begränsats enligt en hurdan fordran indrivningen gäller eller vem som är borgenär eller gäldenär. Lagen gäller indrivning av såväl fysiska personers som privata och offentliga juridiska personers fordringar obe-

roende av grunden för fordrans uppkomst.

Lagen gäller inte ett sådant krav på att en fordran skall betalas som genom talan framställs i en domstol. Härvid blir rättegångsbalkens stadganden om ett rättegångsförfarande tillämpliga. Utanför tillämpningsområdet för den föreslagna lagen faller dock endast sådana åtgärder av en borgenär som anknyter till fordringsrättegången. Om också den frivilliga indrivningen fortsätter vid sidan av rättegången, skall den föreslagna lagens stadganden fortsättningsvis tillämpas på denna indrivning.

Enligt lagens 6 § får den som yrkesmässigt bedriver inkassoverksamhet dock inte i domstol kräva att en konsumentfordran betalas förrän han har sänt gäldenären ett skriftligt betalningskrav enligt 5 §. Definitionerna av en konsumentfordran och av fordringar som kan jämföras med den finns i 3 §. Borgenärens rätt att i övrigt använda rättsliga medel för att driva in eller säkerställa sin fordran har inte begränsats, utan han kan direkt väcka talan på grund av fordran eller ansöka om att egendomen skall beläggas med kvarstad.

Enligt 3 mom. gäller lagen inte en verkställande myndighets verksamhet. Den verkställande myndigheten kan driva in fordran i utsvärningsväg med stöd av en verkställbar dom eller, när en rätt enligt lag eller förordning existerar, även utan dom eller utslag. Härvid tillämpas utsvärningslagen samt lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsvärningsväg. De avgifter som gäldenären är skyldig att betala bestäms enligt lagen om utsvärningsavgifter.

Om en utsvärbar fordran drivs in av någon annan än av den verkställande myndigheten, skall stadgandena i den föreslagna lagen tillämpas, om inte annat följer av lagens sekundära natur.

2 §. *Stadgandenas tvingande natur.* Enligt paragrafen är den föreslagna lagen tvingande till förmån för gäldenären. Stadgandenas tvingande natur innebär att avvikelser från stadgandena inte får göras till nackdel för gäldenären, även om gäldenären uttryckligen har gett sitt samtycke till detta. Ett sådant villkor i ett avtal mellan borgenären och gäldenären som försvagar gäldenärens rättsliga ställning är ogiltigt. Däremot finns det inte något hinder för att gäldenären försätts i en bättre situation än vad som stadgas i lagen.

3 §. *Konsumentfordran.* Med en konsumentfordran avses i 1 mom. en näringsidka-

res fordran som grundar sig på att en konsumtionsnyttighet överläts till konsumenten eller en kredit beviljas honom. Med en näringsidkare, konsument och konsumtionsnyttighet avses i paragrafen detsamma som i konsumentskyddslagen. På grund av att krediterna är viktiga har de för tydlighetens skull nämnts separat, även om de krediter som näringsidkarna beviljar konsumenterna faller inom begreppet konsumtionsnyttighet i konsumentskyddslagen.

Om också någon annan än den konsument som ursprungligen skaffade nyttigheten är ansvarig för konsumentfordran, skall fordran trots detta anses vara en konsumentfordran, om den betalningsskyldige har en ställning som kan jämföras med en konsument. Lagens stadganden om konsumentfordringar skall således iaktas t.ex. när betalningen krävs av en privatperson som är borgensman.

De stadganden som tillämpas enbart på konsumentfordringar gäller tillställande av ett skriftligt betalningskrav (5 §), framställande av ett betalningskrav i domstol (6 §), förbudet mot att använda tratta (7 § 2 mom.) och övervakningen av att lagen iaktas (12 §). Dessutom finns det stadganden om konsumentfordringar i 10 §, som gäller inkassokostnader, och i 13 och 14 §§, vilka gäller tvångsmedel.

Enligt 2 mom. skall de särskilda stadgandena om konsumentfordran i tillämpliga delar iaktas också när en offentligrättslig juridisk persons fordran eller en fordran som anknyter till att ett offentligt uppdrag utförs drivs in hos en privatperson. Dyliga fordringar är ofta direkt utsvärbara. Eftersom den föreslagna lagen inte gäller de verkställande myndigheternas verksamhet, blir de stadganden som nämns i momentet tillämpliga, endast om indrivning i utsvärningsväg inte sker, utan borgenären själv driver in fordran eller ger någon annan person inkassouppdraget. I 9 § finns begränsningar som gäller inkassouppdrag i fråga om direkt utsvärbara offentligrättsliga fordringar.

Offentligrättsliga juridiska personer är bl.a. de offentliga samfundet, såsom staten, kommunerna och församlingarna, offentligrättsliga föreningar, stiftelser och fonder samt statens självständiga inrättningar. Det är utan betydelse för tillämpningen av stadgandet, om det är fråga om en offentligrättslig avgift eller den juridiska personens privaträttsliga fordran.

Om skötseln av ett offentligt uppdrag har anförtrotts någon annan än en offentlighetsjuridisk person, skall på motsvarande sätt de stadganden som nämns i momentet tillämpas på en fordran som uppstått vid skötseln av ett dylikt uppdrag. Det kan t.ex. vara fråga om indrivningen av en avgift som anknyter till en socialtjänst som kommunen ordnat i bolagsform. Ett offentligt uppdrag skall uppfattas vidsträckt, så att det inbegriper, förutom uppgifter som är offentlighetsjuridiska till sin natur, också allmänna uppgifter som i lagstiftningen påförts något samfund och som innehåller en reglering av privatpersoners ekonomiska förpliktelser. T.ex. ett dikningsbolag skall i tillämpliga delar iakttä stadgandena i momentet, när bolaget driver in avgifter som en delägare i bolaget skall betala enligt 6 kap. 19—21, 29 och 30 §§ vattenlagen (264/61).

4 §. *God indrivningssed.* Paragrafens 1 mom. innehåller en generalklausul som gäller ett inkassoförfarande och enligt vilken vid indrivning inte får användas ett förfarande som strider mot god inkassosed eller som annars är otillbörligt mot gäldenären. Stadgandet är avsett att täcka alla former av otillbörlig påtryckning och osakliga förfaringssätt. Indrivningen skall alltid vara saklig, diskret och den skall respektera gäldenärens integritet. Uttryck som kränker eller skymfar gäldenären får inte användas.

Särskilda krav på god inkassosed kan uppställas vid yrkesmässig inkassoverksamhet. Den som yrkesmässigt bedriver inkassoverksamhet skall i sin verksamhet beakta också gäldenärens rättigheter. Också de anvisningar för god inkassosed vid indrivning av konsumentfordringar som utarbetats i samarbete mellan Suomen Perimistöimistöjen Liitto, justitieministeriet och konsumentombudsmannen kan till denna del användas som tolkningshjälp vid en precisering av vad god inkassosed är. Enligt anvisningarna skall inkassobyran ta endast rättsligt grundade fordringar för indrivning. Till god inkassosed skall således anses höra att lagstridiga eller klart grundlösa fordringar inte tas för indrivning. Om för en konsumentfordran t.ex. krävs en högre dröjsmålsränta än vad som stadgas i räntelagen (633/82), skall uppdragstagaren avvisa uppdraget till denna del. Indrivningen får inte heller fortsättas, om gäldenären har presenterat sannolika skäl för att fordran saknar grund. Ett tecken på att ärendet är tvistigt kan i allmänhet anses vara

t.ex. att ett ärende som inverkar på fordrans grund eller belopp är anhängigt i en domstol eller i konsumentklagonämnden. Om fordran förefaller oklar och tvistig på grund av de invändningar som gäldenären presenterat, skall uppdragstagaren ta kontakt med borgenären för att utreda, om det finns någon grund för att fortsätta den frivilliga indrivningen eller om det finns skäl för att föra ärendet till domstol för behandling.

Till god inkassosed kan dock inte anses höra att den som tagit emot ett inkassouppdrag skulle ha en allmän skyldighet att utreda riktigheten av fordran.

Enligt anvisningarna för god inkassosed vid indrivning av konsumentfordringar skall gäldenären beredas en skälig, minst tio dagar lång tid för att erlagga betalningen eller för att framställa anmärkningar. I affärsförhållanden kan snabbheten och effektiviteten vid indrivningen vara av största vikt för borgenären. I dessa fall kan indrivningen inte i allmänhet anses strida mot god inkassosed enbart på den grunden att betalningen av fordran krävs omedelbart.

Till god inkassosed hör också att betalningskravet både till sin grund och till sitt belopp är specificerat och att betalningsanvisningarna är klara. I 5 § stadgas om den information som skall nämnas i betalningskravet när en konsumentfordran drivs in av den som yrkesmässigt bedriver inkassoverksamhet.

Det kan anses strida mot god inkassosed vid yrkesmässig inkassoverksamhet, om den som utövar verksamheten för användning överlåter till en utomstående sådana betalningskravs-, faktura- eller brevblanketter eller andra trycksaker som är uppgjorda för indrivning och på vilka hans namn eller firma finns tryckta. En sådan verksamhet ger en vilseledande bild av vem som i verkligheten sköter inkassoärendet. Däremot strider det inte mot god inkassosed, om borgenären och uppdragstagaren samarbetar t.ex. på det sättet att borgenären med hjälp av sina egna kundregister sköter om att inkassobreven skickas ut.

Avsikten med 2 mom. är att uttryckligen räkna upp sådana förfaringssätt som typiskt sett strider mot god inkassosed.

Enligt momentets 1 punkt får vid indrivningen inte ges felaktig eller vilseledande information om påföljderna av en underlåten betalning. Enligt den föreslagna lagen har borgenären eller den som tagit emot ett in-

kassouppdrag ingen skyldighet att för gäldenären redogöra för påföljderna av en underlåten betalning eller för andra omständigheter som allmänt påverkar gäldenärens rättsliga ställning. I praktiken är det dock vanligt att gäldenären lämnas meddelande t.ex. om att rättslig indrivning inleds eller att försummelsen påverkar gäldenärens kredituppgifter. Detta kan anses höra till de godtagbara påtryckningsmedlen vid indrivning. Om information ges om påföljderna, skall den vara riktig. Det strider mot stadgandet att t.ex. hota gäldenären med en anteckning om betalningsstörning, om grunder saknas för att göra anteckningen. Även om de enskilda uppgifterna i sig skulle vara korrekta, kan förfarandet trots allt strida mot stadgandet, om informationen på ett vilseledande sätt är bristfällig.

Enligt momentets 2 punkt får gäldenären vid indrivningen inte orsakas onödiga kostnader eller onödig olägenhet. De kostnader som uppstått vid indrivningen krävs normalt av gäldenären. God inkassosed förutsätter att borgenären eller den som fått inkassouppdraget avhåller sig från åtgärder som utan grund ökar gäldenärens ersättningsansvar. Onödiga kostnader kan orsakas t.ex. av att ett ombud eller en stämningsman används för att delge betalningskravet, trots att kravet kunde sändas per post. Användningen av ett ombud eller en stämningsman kan dock inte i sig anses strida mot god inkassosed. Om det är meningen att kostnaderna för betalningspåminnelserna faktureras gäldenären, kan det också anses strida mot stadgandet, om gäldenären med korta intervaller skickas upprepade påminnelser. T.ex. ett inkassobesök eller en indrivningsåtgärd per telefon vid olämpliga tider, såsom under en helg, sent på kvällen eller oskäligt tidigt på morgonen kan anses utgöra orsakande av onödig olägenhet.

Enligt momentets 3 punkt får gäldenärens integritetsskydd inte äventyras vid indrivningen. Det kan anses strida mot stadgandet, om man t.ex. lämnar eller hotar att lämna någon utomstående, såsom gäldenärens arbetsgivare, anhöriga eller andra personer som hör till gäldenärens närmaste krets, meddelande om betalningsstörningen. Integriteten kan kränkas också av att indrivningen sker på ett sätt som väcker uppmärksamhet, t.ex. genom att kuvert används på vilka det finns synligt tryckt att brevet innehåller en betalningspåminnelse. Vid yrkesmässig

inkassoverksamhet skall dessutom beaktas stadgandena i 40 § personregisterlagen om dataskydd vid postförsändelser. Enligt paragrafen får en registeransvarig bl.a. inte i en postförsändelse synligt använda uppgifter om mottagarens personliga förhållanden.

Ett förfarande som strider mot god inkassosed kan leda till påföljder enligt 10 § 2 mom. och 13—15 §§. Givande av felaktigt eller vilseledande information om påföljderna av en underlåten betalning kan också leda till straff enligt 16 §.

5 §. *Betalningskrav när en konsumentfordran drivs in.* I paragrafen stadgas om den informationskyldighet som den som yrkesmässigt bedriver inkassoverksamhet har när konsumentfordringar drivs in. Paragrafen anknyter till att god inkassosed iakttas, och dess syfte är att säkerställa att en gäldenär som är konsument i samband med indrivningen får tillräckligt med information så att han skall kunna utreda riktigheten av fordran och bedöma sin egen rättsliga ställning.

Paragrafen gäller endast när inkassouppdrag utförs yrkesmässigt. Inkassoverksamheten kan anses vara yrkesmässig, om verksamheten inte är tillfällig till sin natur och ett syfte att skaffa inkomst eller annan ekonomisk fördel anknyter till den. Förutom av inkassobyråerna bedrivs yrkesmässig inkassoverksamhet i praktiken av banker, advokatbyråer och juridiska byråer.

Paragrafen tillämpas inte när borgenären driver in sina egna fordringar, även om borgenärens inkassoverksamhet skulle vara fortlöpande.

Den som yrkesmässigt bedriver inkassoverksamhet skall enligt 1 mom. ge eller sända gäldenären ett skriftligt betalningskrav, i vilket skall nämnas den minimiinformation som räknas upp i momentet. En underlåtelse att iaktta skyldigheten kan leda till påföljder enligt 10 § 2 mom. och 13—15 §§ i lagförslaget.

Betalningskravet kan skickas till den adress som gäldenären senast uppgett. Borgenären eller uppdragstagaren har ingen skyldighet att självant börja utreda eventuella adressförändringar.

I betalningskravet skall enligt momentets 1 punkt nämnas borgenärens namn och adress. I praktiken måste också upplysningar om uppdragstagaren och hans kontaktuppgifter ges för att kraven i 5 och 6 punkten i momentet skall uppfyllas.

Enligt momentets 2 punkt skall i betal-

ningskravet nämnas grunden för fordran. Grunden skall nämnas genom att det skuld-förhållande eller den förpliktelse eller det avtal i övrigt som gett upphov till fordran individualiseras.

Enligt momentets 3 punkt skall beloppet av fordrans kapital och dessutom beloppen av de räntor, dröjsmålsräntor och inkassokostnader som krävs av gäldenären nämnas specificerade. I fråga om räntorna kan nämnas också beräkningsgrunderna för dem, men en dylik utredning är inte nödvändig i betalningskravet. Om beräkningsgrunderna inte nämns, har gäldenären enligt 2 mom. rätt att i efterskott få ränteutredningen, om han så vill.

Enligt momentets 4 punkt skall också nämnas det totala belopp av posterna i 3 punkten som krävs att gäldenären skall betala.

Gäldenären skall enligt 5 punkten ges behövliga betalningsanvisningar genom att betalningsmottagaren, betalningssättet, betalningsadressen och den tidpunkt vid vilken fordran senast skall betalas anges.

Enligt momentets 6 punkt skall gäldenären meddelas att han kan framställa anmärkningar mot fordrans belopp och grund, om han anser att de är obefogade. Dessutom skall han informeras om till vem och inom vilken tid anmärkningarna skall framställas.

Om grunderna för hur räntorna skall beräknas inte har nämnts i betalningskravet, har gäldenären enligt 2 mom. alltid rätt att på begäran få en utredning över dem. Om denna rätt, som gäldenären har, måste lämnas meddelande i betalningskravet. I utredningen över räntorna skall nämnas ränteprocenten, räntetiden samt kapitalets belopp på vilket räntan eller dröjsmålsräntan löper.

6 §. *Sådant krav på betalning av en konsumentfordran som framställs i domstol.* En underlåten betalning kan bero på att räkningen kommit bort eller försenats i posten, på att gäldenären tillfälligt varit frånvarande, på mänsklig glömska eller på någon annan motsvarande omständighet. Eftersom en rättegång orsakar besvär och kostnader, är det skäligen i yrkesmässig inkassoverksamhet att gäldenären åtminstone en gång innan ärendet förs till domstol för behandling påminns genom ett specificerat betalningskrav.

Enligt paragrafen får inte betalning av en konsumentfordran krävas i domstol förrän ett betalningskrav enligt 5 § har givits eller sänts. Dessutom förutsätts att de tider för

betalning av fordran eller framställning av anmärkningar som enligt 5 § 1 mom. 5 och 6 punkten skall nämnas i kravet, löpt ut. Eftersom paragrafen anknäver till den skyldighet om vilken stadgas i 5 § gäller också denna paragraf endast yrkesmässig inkassoverksamhet.

Ett brott mot stadgandet kan leda till påföljder enligt 13—15 §§. Underlåtelsen att ge ett betalningskrav leder däremot inte till att ärendet inte kan anhängiggöras vid en domstol och underlåtelsen har inte heller i övrigt någon inverkan på domstolsbehandlingen. Domstolen behöver inte utreda om betalningskravet har givits och en talan kan inte avvisas på grund av att ett betalningskrav inte givits. Det krävs inte heller i ett senare skede av rättegången att betalningskravet framställs, eftersom gäldenären har fått samma information redan i stämningsansökan.

Skyldigheten att före rättegången tillstålla gäldenären ett betalningskrav saknar inte undantag enligt paragrafen. Även om ett betalningskrav inte har tillställts eller de tider som nämns i kravet inte har löpt ut, får en betalning krävas i domstol, om ett uppskov med behandlingen i domstol kunde leda till en rättsförlust för borgenären eller om det finns något annat vägande skäl att utan dröjsmål inleda behandlingen. Om t.ex. risken finns för att fordran preskriberas, kan rättegången inledas utan att ett betalningskrav på förhand tillställs gäldenären. På samma sätt kan det vara nödvändigt att utan dröjsmål vidta rättsliga åtgärder för att driva in fordran av en borgensman på grund av proprieborgens korta preskriptionstid. Ett annat vägande skäl kan t.ex. vara att gäldenären uppenbart tydligt försöker undandra sig betalningen av fordran.

7 §. *Användning av tratta.* Enligt 1 mom. får en vägran att betala en tratta inte styrkas genom en offentlig förrättning (protest för att trattan inte betalats). I momentet avses en protest som notarius publicus verkställt och som enligt rådande praxis grundat sig på en analog tillämpning av 44 § växellagen. I stadgandet har därför använts ett likartat uttryck om myndighetsprotesten som i 44 § växellagen.

I affärsförhållanden kan betalningskravet fortsättningsvis kallas för tratta och det får användas som inkassoåtgärd. Något hinder finns inte heller för att en underlåten betalning av en tratta konstateras genom andra än

en myndighets åtgärder och att en dylik privat protest offentliggörs.

Enligt 2 mom. är det förbjudet att använda tratta för att driva in en konsumentfordran. Förbudet är mer vidsträckt än i 7 kap. 18 § konsumentskyddslagen, som gäller endast konsumentkrediter. Förutom i fråga om konsumentkrediter får tratta enligt momentet inte heller användas när de övriga konsumentfordringarna i 3 § drivs in. Stadgandet befäster rådande praxis. För ett brott mot förbudet följer, på samma sätt som vid brott mot 7 kap. 18 § konsumentskyddslagen, straff enligt 30 kap. 3 § strafflagen.

I anslutning till momentet föreslås i propositionen att 7 kap. 18 § konsumentskyddslagen upphävs såsom obehövlig.

8 §. *Gäldenärens betalningsskydd.* I 1 mom. stadgas om gäldenärens rättigheter när borgenären har gett indrivningen i uppdrag åt någon annan (uppdragstagaren). Om gäldenären betalar uppdragstagaren fordran, är betalningen enligt momentet giltig gentemot borgenären. Gäldenären har rätt att lita på att inkassouppdraget innefattar uppdragstagarens fullmakt att ta emot en betalning till förmån för borgenären.

Om gäldenären och uppdragstagaren sammellan avtalar om betalningstiden, sättet för betalningen eller andra arrangemang i anslutning till betalningen av fordran, binder ett dylikt avtal också borgenären enligt momentets andra mening. Gäldenären har alltså också rätt att lita på att uppdragstagaren handlar inom ramen för sin befogenhet, när denne ingår dylika avtal som nära anknyter till uppdraget. Avtalet mellan gäldenären och uppdragstagaren kan gälla t.ex. att betalningsansånd beviljas eller att fordran betalas i rater enligt en viss betalningsplan. Avtalet kan också gälla kvittning eller t.ex. att fordran betalas genom att värdepapper eller annan egendom överläts.

Enligt 2 mom. får gäldenären betalningsskydd, endast om han har handlat i god tro. Om gäldenären visste eller borde ha vetat att uppdragstagaren inte var berättigad att ta emot betalningen eller att uppdragstagaren överskred sin befogenhet, kan gäldenären inte åberopa stadgandena i 1 mom. Gäldenären får alltså inte betalningsskydd, om han t.ex. visste att uppdraget hade återkallats eller att uppdragstagaren handlade mot sådana instruktioner som borgenären givit.

9 §. *Begränsningar som gäller indrivningsuppdrag.* I paragrafen begränsas möjligheten

att ge vissa direkt utsökbara offentligrättsliga fordringar till en utomstående för indrivning. Enligt paragrafen får direkt utsökbara statens fordringar eller offentligrättsliga betalningspåföljder som har påförts som följd av ett lagstridigt förfarande inte överlätas till en uppdragstagare för indrivning.

Sådana statens fordringar som avses i paragrafen är bl.a. handläggningsavgifter och expeditionslösen enligt lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (701/93) samt avgifter för offentligrättsliga prestationer enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92). Enligt lagen om grunderna för avgifter till staten avses med en offentligrättslig prestation en sådan prestation av en statlig myndighet vars efterfrågan grundar sig på lag eller förordning eller som myndigheten har faktisk ensamrätt att utföra. Offentligrättsliga prestationer är bl.a. patent, körkort, pass, personkort, trafikillstånd, registrering av fordon och lagfart.

Statens affärsverks och självständiga inrättnings fordringar är inte sådana statens fordringar som avses i paragrafen.

Offentligrättsliga betalningspåföljder som har påförts som följd av ett lagstridigt förfarande är t.ex. parkeringsböter och kontrollavgifter i kollektivtrafik.

På grund av den föreslagna lagens sekundära natur är det inte nödvändigt att i paragrafen nämna sådana fordringar som skall drivas in i en ordning som stadgas i speciallagar och vilka av denna orsak inte kan överlätas till uppdragstagare för indrivning. Indrivningen av statsskatt, kommunalskatt, kyrkoskatt samt andra prestationer som uppräknas i 1 § lagen om skatteuppbörd verkställs på det sätt som nämnda lag stadgar. Böter, ordningsböter, penningbelopp som dömts förbrutna samt vissa ersättningsfordringar skall indrivas i utsökningsväg i den ordning som lagen om verkställighet av bötesstraff (318/63) stadgar. Till betalning förfallna underhållsbidragsrater drivs in i utsökningsväg enligt lagen om tryggnad av underhåll för barn (122/77).

Andra fordringar än de som avses i paragrafen får överlätas till en utomstående för indrivning trots att de också direkt kan drivas in i utsökningsväg. Dylika fordringar är bl.a. fordringar som baserar sig på privaträttsliga avtal, t.ex. vissa försäkringspremier som enligt lag är direkt utsökbara. För indrivning kan också överlätas avgifter för

kommunala tjänster, bl.a. hälsovårds-, sjukvårds-, dagvårds-, utbildnings- och rätts-hjälptjänster. Även avgifter för kommunala myndigheters prestationer, t.ex. kontroller, övervakning och tillstånd, liksom även avgifter för statliga myndigheters prestationer som inte utgör offentligrättsliga prestationer får överlätas till en uppdragstagare för indrivning.

I 10 § 3 mom. stadgas om inkassokostnadernas maximibelopp i sådana fall när en direkt utsökbar konsumentfordran har överlåtits till en uppdragstagare för indrivning.

10 §. *Indrivningskostnader.* I paragrafen stadgas om gäldenärens skyldighet att ersätta de kostnader som borgenären orsakas av indrivningen. På grund av att lagen är sekundär till sin karaktär, skall stadgandena inte tillämpas när det någon annanstans har stadgats om ansvaret för att ersätta inkassokostnaderna. T.ex. uppbörd och indrivning av skatter är avgiftsfria för den skattskyldige. Avgiftsfriheten grundar sig på det beslut om skatteförvaltningens avgiftsbelagda prestationer (383/94) som finansministeriet med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten har utfärdat.

Gäldenären skall enligt 1 mom. ersätta de skäligen kostnader som orsakas borgenären av indrivningen. Gäldenären har ett ersättningsansvar oberoende av om fordran drivs in av borgenären själv eller om denne har överlåtit inkassouppdraget till någon annan.

Vid ett inkassouppdrag är det vanligt att uppdragstagaren i samband med indrivningen direkt av gäldenären tar betalt för sina egna kostnader och sitt arvode. Ersättnings-skyldigheten enligt paragrafen gäller också sådana kostnader. Gäldenären befrias inte från att ersätta uppdragstagarens kostnader och arvode t.ex. genom att direkt till borgenären betala fordran i stället för till uppdragstagaren.

När skäligheten av inkassokostnaderna bedöms skall enligt momentet beaktas fordrans storlek, mängden utfört arbete, det ändamålsenliga sätt på vilket inkassouppdraget utförs och övriga omständigheter. Det är alltså fråga om en helhetsbedömning, där alla omständigheter som inverkar på saken skall beaktas.

Beaktandet av fordrans storlek innebär inte att inkassokostnaderna skall bestämmas som en schematisk del av fordran. Vid bedömningen kan fordrans storlek inte vara en viktig grund, särskilt i det fall när gäldenärens

egen verksamhet, t.ex. då en klart grundlös fordran har gjorts tvistig, har ökat kostnaderna.

Beaktandet av det ändamålsenliga sätt på vilket inkassouppdraget utförs anknyter i sin tur till skyldigheten att iaktta god inkassosed. Enligt 4 § 2 mom. 2 punkten får inte gäldenären orsakas onödiga kostnader vid indrivningen. I motiveringen till stadgandet har nämnts som exempel på hur onödiga kostnader kan orsakas, bl.a. att gäldenären med korta intervaller skickas upprepade betalningspåminnelser, om meningen är att gäldenären skall stå för kostnaderna för dem.

I paragrafen finns inga uttryckliga stadganden om de rättsliga påföljderna när kostnaderna som krävs inte är skäligen. I enskilda skuldförhållanden är den normala påföljden att kostnaderna jämkas. Om det är fråga om indrivning av en konsumentfordran kan gäldenären föra sitt krav på jämkning också till konsumentklagonämnden för prövning. I de fall som avses i 4 § 2 mom. 2 punkten kan vid behov övervaknings- och påföljdssystemet enligt 12—14 §§ användas.

Enligt 2 mom. är gäldenären dock inte skyldig att ersätta kostnaderna för indrivningen, om borgenären eller uppdragstagaren har förfarit i strid med god inkassosed. God inkassosed behandlas närmare i motiveringen till 4 §. Informationsskyldigheten enligt 5 § är vid indrivning av konsumentfordringar en del av den goda inkassosed. Därför är en gäldenär som är konsument inte heller skyldig att betala ersättning för inkassokostnaderna, om den som yrkesmässigt bedriver inkassoverksamhet inte har gett eller sänt ett betalningskrav eller om kravet inte innehåller den information som räknas upp i 5 §.

Om det klandervärda i borgenärens eller uppdragstagarens förfarande eller om den underlåtelse som gäller betalningskravet kan anses vara ringa, har gäldenären emellertid ingen rätt att låta bli att betala inkassokostnaderna. T.ex. indrivning per telefon vid en störande tidpunkt kan anses utgöra något ringa klandervärd, om förfarandet inte upprepas. En brist i informationen i betalningskravet kan anses ringa, om den inte är av betydelse när det gäller att bedöma fordrans riktighet eller gäldenärens rättsställning. Dyliga brister är t.ex. sådana brister i specificeringen av fordrans olika delar som med tanke på helheten är oväsentliga. Brister i borgenärens adressuppgifter kan också anses

ringa, om gäldenären enligt betalningskravet skall betala fordran eller framställa sin anmärkning till den som tagit emot inkassoupdraget.

I 3 mom. stadgas om inkassokostnadernas maximibelopp när en uppdragstagare driver in en i 3 § avsedd konsumentfordran eller därmed jämförbar fordran som kan drivas in direkt i utsökningsväg. Av gäldenären får enligt momentet krävas inkassokostnader på högst 70 mark för varje gång indrivningen sker. Avsikten är inte att det alltid vore möjligt att kräva detta belopp, utan också i dessa fall skall kravet på skäliga inkassokostnader enligt 1 mom. beaktas. Om uppdragstagaren, efter att han först gjort upp och tillställt gäldenären ett individualiserat betalningskrav, senare sänder endast en betalningspåminnelse om det, kan inte kostnaderna för den senare inkassoåtgärden vara lika stora som för den första inkassoåtgärden på grund av att arbetsmängden är mindre.

De inkassokostnader som avses i detta moment kan direkt drivas in i utsökningsväg. Uppdragstagaren behöver alltså inte särskilt ansöka om en exekutiv rättsgrund för inkassokostnaderna.

Stadgandet i momentet tillämpas endast om fordran drivs in av en uppdragstagare för borgenärens räkning. Om borgenären själv driver in en direkt utsökbar fordran, kan han med stöd av 1 mom. kräva de skäliga kostnader som uppstått av detta. Sådana inkassokostnader är inte direkt utsökbara.

11 §. *Klientmedel.* I paragrafen åläggs uppdragstagaren en skyldighet att hålla medel som har inkasserats för borgenärens räkning separat från uppdragstagarens egna medel och att deponera medlen på ett bankkonto eller förvara dem på något annat tillförlitligt sätt.

Att medlen hålls separat är viktigt bl.a. för att uppdragsgivaren skall skyddas mot uppdragstagarens borgenärer. Om medlen inte som sig bör förvaras separat, finns det en risk för att de utmäts för uppdragstagarens skuld eller att de anses ingå i uppdragstagarens konkursbo.

Om skyldigheten enligt paragrafen underlåts, kan detta leda till straff med stöd av 16 §.

Det har inte ansetts nödvändigt att i den föreslagna lagen ta in särskilda stadganden om hur medlen skall redovisas borgenären, eftersom det är vanligt att man avtalar om redovisningsförfarandet i samband med att

uppdraget ges. Om man inte har avtalat något särskilt om redovisningen, skall medlen i enlighet med den allmänna omsorgsplikt som åligger uppdragstagaren, utan dröjsmål efter att uppdraget blivit slutfört redovisas uppdragsgivaren.

12 §. *Övervakning.* Övervakningen av att konsumentfordringarna drivs in på lagligt sätt är enligt paragrafen en uppgift som tillfaller konsumentombudsmannen. I lagen om konsumentombudsmannen (40/78) finns närmare stadganden om konsumentombudsmannens befogenhet och de förfaringssätt som skall iaktas när uppgifterna sköts vid övervakningen av marknadsföring och avtalsvillkor. Samma stadganden skall enligt det hänvisande stadgandet i paragrafen i tillämpliga delar iaktas också vid övervakningen av inkassoverksamhet. Enligt 6 § lagen om konsumentombudsmannen skall konsumentombudsmannen sträva efter att få näringsidkaren att frivilligt avstå från en lagstridig åtgärd. Vid behov skall han vidta sådana tvångsåtgärder som förutsätts av ärendet eller föra ärendet till domstol för behandling.

13 §. *Tvångsmedel.* Paragrafens 1 mom. gäller förbud av sådana lagstridiga förfaringssätt som används när konsumentfordringar drivs in. Till sitt innehåll är stadgandet detsamma som 2 kap. 7 § 1 mom. konsumentskyddslagen. En näringsidkare kan enligt momentet förbjudas att använda eller upprepa ett förfarande som strider mot god inkassosed i 4 §. Förbudet kan utsträckas att gälla också upprepning av en åtgärd som kan jämföras med det förbjudna förfarandet. Förbudet kan gälla också ett förfarande som strider mot 5 eller 6 §, där god inkassosed preciseras. Om t.ex. den betalningskravsblankett som en inkassobyrå använder sig av inte till sitt innehåll stämmer överens med de krav som uppställs i 5 §, kan användningen av dylika blanketter vid indrivning av konsumentfordringar förbjudas.

Ett förbud kan på motsvarande sätt riktas mot ett offentligt samfund som förfarit lagstridigt, när det är fråga om en indrivning av en fordran enligt 3 § 2 mom.

Enligt momentet skall förbudet enligt en huvudregel förenas med vite. Om näringsidkaren inte iaktar förbudet kan han, förutom att han döms till att betala vitet, åläggas ett nytt vite som är större än det tidigare. Vite behöver dock inte åläggas, om det anses obehövt av särskilda skäl. Vitet kan vara

obehövt, t.ex. när näringsidkaren redan har avstått från att använda det förbjudna förfarandet och man med fog kan anta att förfarandet inte upprepas.

Paragrafens 2 mom. gäller när en fordran som uppstått i näringsverksamhet drivs in av en annan näringsidkare. Momentet skiljer sig från 1 mom. främst genom att möjligheten att utfärda ett förbud utsträcker sig endast till en fortsättning eller upprepning av ett förfarande som strider mot god inkassosed enligt 4 §. Det föreslagna stadgandet motsvarar 6 § 1 mom. lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet.

Om det föreligger särskilda skäl, kan förbudet enligt 3 mom. meddelas att gälla också en person som är anställd hos en sådan näringsidkare som avses i 1 eller 2 mom., eller någon annan som handlar för dennes räkning. Stadganden med samma innehåll finns också i 2 kap. 7 § 2 mom. konsumentskyddslagen och 6 § 2 mom. lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Ett förbud som riktas mot en person kan vara befogat, t.ex. om det finns skäl att anta att det förbud som riktats mot ett företag kommer att kringgå genom att ett nytt företag grundas för att fortsätta den förbjudna verksamheten.

14 §. *Meddelande av förbud.* Enligt 1 mom. meddelar marknadsdomstolen ett förbud att fortsätta eller upprepa ett förfarande som strider mot 4, 5 eller 6 §§. Eftersom behandlingen av ett ärende i marknadsdomstolen i vissa fall kan räcka länge, kan marknadsdomstolen meddela också ett temporärt förbud. Ett temporärt förbud är i kraft tills ärendet har avgjorts slutligen i marknadsdomstolen. När ett förbud meddelas tillämpas samma förfarande som när de övriga ärendena som hör till marknadsdomstolens behörighet behandlas. I paragrafens 2 mom. finns därför en hänvisning till lagen om marknadsdomstolen (41/78).

När det är fråga om ett förfarande som gäller indrivning av konsumentfordringar kan också konsumentombudsmannen enligt 3 mom. meddela förbudet eller meddela det temporärt. När förbudet meddelas iaktas i tillämpliga delar vad som i lagen om konsumentombudsmannen är stadgat om förbud vid marknadsföringsåtgärder eller vid användningen av avtalsvillkor. Enligt 7 § 1 mom. lagen om konsumentombudsmannen kan konsumentombudsmannen meddela ett förbud i ett ärende som inte med hänsyn till

lagtillämpningen eller annars är av avsevärd betydelse. Förbudet förfaller, om den som förbudsföreläggandet gäller, inom en utsatt tid av minst åtta dagar från att han fick del av beslutet, på konsumentombudsmannens byrå skriftligen eller muntligen meddelar att han motsätter sig förbudet. En förutsättning för meddelande av ett temporärt förbud är enligt lagens 7 § 2 mom. ett behov av att till följd av ärendets omfattning eller marknadsföringsåtgärdens snabba verkan eller av något annat särskilt skäl i brådskande ordning förhindra ett lagstridigt förfarande. Konsumentombudsmannen skall inom tre dagar efter att han meddelade förordnandet som innefattar det temporära förbudet föra ärendet till marknadsdomstolen för behandling under hotet om att förbudet annars förfaller.

15 §. *Ersättningsansvaret hos den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet.* Paragrafens skadeståndstadgande gäller ersättningsansvaret hos den som yrkesmässigt bedriver inkassoverksamhet, gentemot den mot vilken indrivningen riktas. I motivering- en till 5 § har redogjorts för vem som kan anses bedriva inkassoverksamhet yrkesmässigt.

Med stöd av paragrafen kan gäldenären kräva skadestånd av den som bedriver inkasso- verksamhet för ekonomisk förlust som har orsakats av verksamhetsidkarens förfarande, vilket strider mot denna lag eller annars är felaktigt. Om den som bedriver verksamheten har förfarit vårdslöst och riktat grundlösa inkassoåtgärder mot någon, kan också denna person kräva skadestånd.

Ersättning kan krävas för kostnader som uppstått för gäldenären eller någon annan mot vilken inkassoåtgärden riktats, när t.ex. ett bristfälligt, oklart eller grundlöst betalningskrav har utretts. Också sådana kostnader som orsakas gäldenären av en fordringsrättegång kan vara ersättningssgilla, om den som yrkesmässigt bedriver inkasso- verksamheten har förfarit i strid med 5 och 6 §§.

Paragrafen innebär att de särskilda grunder som ingår i 5 kap. 1 § skadeståndslagen inte förutsätts för att skadestånd skall utgå. De övriga stadgandena i skadeståndslagen kan däremot bli tillämpliga.

Skadeståndsansvaret hos andra uppdrags- tagare än de som räknas upp i paragrafen, gentemot sådana parter som inte står i avtalsförhållande bestäms enligt skadeståndslagen. Paragrafen gäller inte heller ansvaret hos den som yrkesmässigt bedriver inkasso-

verksamhet, gentemot den borgenär som är avtalspart. Ansvaret mellan borgenären och uppdragstagaren och mellan borgenären och gäldenären bestäms enligt de allmänna rättsprinciperna om skadestånd i avtalsförhållanden. En huvudregel i avtalsförhållanden är att ekonomiska skador ersätts. På kontraktuellt skadeståndsansvar tillämpas dessutom principen om att en avtalspart måste bevisa att han inte har förfarit vårdslöst, för att han skall befrias från ansvar.

16 §. *Straffstadganden*. Enligt 1 mom. skall den dömas för indrivningsförseelse som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot stadgandena i 4 § 2 mom. 1 punkten, dvs. ger felaktig eller vilseledande information om påföljderna av en underlåten betalning. Straffhotet är böter. Likartade gärningar för vilka på motsvarande sätt stadgats bötesstraff är en konsumentskyddsförseelse enligt 8 kap. 1 § konsumentskyddslagen samt en konkurrensförseelse enligt 9 § lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Enligt momentet följer ett bötesstraff som påföljd också vid ett brott mot 11 §, som gäller förvaringen av klientmedlen och skyldigheten att hålla dem separat.

I 2 mom. finns ett hänvisande stadgande till 30 kap. 3 § strafflagen, i vilken stadgas om straff för brott mot 7 § 2 mom., som gäller förbudet att använda tratta. Straffhotet, böter eller fängelse i högst ett år, är detsamma som för närvarande för brott mot 7 kap. 18 § konsumentskyddslagen.

Också ett med vite förenat förbud mot att fortsätta eller upprepa ett förbudet förfarande kan riktas mot den som bryter mot stadganden i den föreslagna lagens 4 §. För att förhindra att påföljderna går på varandra finns i 3 mom. ett stadgande, enligt vilket den som bryter mot ett förbud som har förenats med vite inte kan dömas till straff för samma gärning.

17 §. *Ikraftträdande*. Lagen föreslås träda i kraft så fort som möjligt efter att den antagits och blivit stadfäst. Lagens 5 § om ett betalningskrav vid indrivning av en konsumentfordran och 9 § om begränsningar som gäller indrivningsuppdrag tillämpas inte, om fordran har överlåtit till uppdragstagaren för indrivning innan denna lag trätt i kraft. Lagens 15 § om skadeståndsansvaret hos den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet tillämpas inte på skador som orsakas av ett förfarande innan denna lag trätt i kraft.

1.2. Konsumentskyddslagen

7 kap. Konsumentkrediter

Eftersom ett förbud att använda tratta vid indrivning av alla konsumentfordringar ingår i 7 § 2 mom. i den föreslagna lagen om indrivning av fordringar, föreslås att den gällande 18 § om indrivning av konsumentkredit genom tratta upphävs i konsumentskyddslagen.

10 kap. Straffstadganden

2 §. Det föreslås att den hänvisning i paragrafen till strafflagen som gäller straff för brott mot 7 kap. 18 § slopas, eftersom det föreslås att paragrafen i fråga upphävs.

1.3. Strafflagen

30 kap. Om näringsbrott

3 §. *Konsumentkreditbrott*. I paragrafen stadgas för närvarande om straff för att en tratta används vid indrivning av en konsumentkredit. Det föreslås att stadgandet ändras så att det skall täcka förbudet att använda tratta enligt 7 § 2 mom. i den föreslagna lagen om indrivning av fordringar.

1.4. Lag om marknadsdomstolen

1 §. I paragrafen stadgas om marknadsdomstolens behörighet. Eftersom marknadsdomstolen enligt förslaget skall meddela ett sådant förbud att fortsätta eller upprepa ett lagstridigt inkassoförfarande som avses i i den föreslagna lagen om indrivning av fordringar, har en hänvisning till denna lag fogats till paragrafen. Samtidigt har paragrafens struktur gjorts klarare.

6 §. Paragrafens 1 mom. gäller hur ett ärende som skall behandlas med stöd av konsumentskyddslagen och lagen om konsumentombudsmannen blir anhängigt vid marknadsdomstolen. Enligt förslaget kan konsumentombudsmannen föra ett ärende som gäller indrivning av konsumentfordringar till marknadsdomstolen för behandling. Till momentet har på grund av detta fogats en hänvisning till den föreslagna lagen om indrivning av fordringar.

I momentets andra mening stadgas om den sekundära talerätt som en registrerad förening som verkar för bevakande av löntagare eller konsumentintressen har. Enligt förslaget är dessa föreningar berättigade att föra också ett ärende som gäller förbud mot ett inkassoförfarande, om konsumentombudsmannen vägrar att föra ärendet till marknadsdomstolen för behandling.

6 h §. Det föreslås att till lagen fogas en ny 6 h §, som gäller hur ett ärende om indrivning av andra fordringar än konsumentfordringar blir anhängigt vid marknadsdomstolen. Enligt paragrafen blir ärendet anhängigt på ansökan av den näringsidkare mot vilken ett förfarande som avses i 4 § i den föreslagna lagen om indrivning av fordringar riktas. En ansökan kan också göras av en registrerad förening som har till uppgift att bevaka näringsidkarnas intressen. I motsats till 6 § är föreningens talerätt enligt denna paragraf inte sekundär.

1.5. Lag om konsumentombudsmannen

1 §. Eftersom övervakningen av indrivning av konsumentfordringar enligt förslaget skall höra till konsumentombudsmannens uppgifter, föreslås det att den hänvisning till den föreslagna lagen om indrivning av fordringar som behövs, fogas till lagen.

2. Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna samtidigt skall träda i kraft så fort som möjligt efter att de har godkänts och blivit stadfästa. Eftersom det primära syftet med lagarna är att förhindra ett förfarande som strider mot god inkassosed, är det inte nödvändigt med en särskild övergångsperiod.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om indrivning av fordringar**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på indrivning av en fordran som förfallit till betalning. I denna lag avses med indrivning åtgärder vilkas syfte är att förmå gäldenären att frivilligt betala en borgenärs fordran som förfallit till betalning.

Denna lag tillämpas inte, om något annat stadgas i lag.

Denna lag gäller inte en verkställande myndighets verksamhet.

2 §

Stadgandenas tvingande natur

Avvikelse från stadgandena i denna lag får inte göras till nackdel för gäldenären.

3 §

Konsumentfordran

Med en konsumentfordran avses i denna lag en näringsidkares fordran som grundar sig på att en konsumtionsnyttighet överläts till konsumenten eller att en kredit beviljas denne.

Stadgandena om en konsumentfordran i 5—7, 10 och 12—14 §§ skall i tillämpliga delar iakttas när en offentligrättslig juridisk persons fordran eller en fordran som anknyter till ett offentligt uppdrag drivs in hos en privatperson.

4 §

God indrivningssed

Vid indrivning får inte användas ett förfarande som strider mot god indrivningssed eller som annars är otillbörligt mot gäldenären.

Vid indrivningen får inte
1) felaktig eller vilseledande information

om påföljderna av en underlåten betalning ges,

2) onödiga kostnader eller onödigt men orsakas gäldenären, eller

3) gäldenärens integritetsskydd äventyras.

5 §

Betalningskrav när en konsumentfordran drivs in

Den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet skall, när han driver in en konsumentfordran, ge eller sända gäldenären ett skriftligt betalningskrav, i vilket skall nämnas åtminstone

1) borgenärens namn och adress,

2) grunden för fordran,

3) fordrans kapital, ränta, dröjsmålsränta och indrivningskostnader specificerade,

4) det totala beloppet som krävs,

5) till vem, hur och när fordran skall betalas, samt

6) gäldenärens möjlighet att framställa anmärkningar mot fordrans belopp och grund samt till vem och inom vilken tid anmärkningarna skall framställas.

Om grunderna för hur räntorna skall beräknas inte har nämnts i betalningskravet, skall gäldenären meddelas att han har rätt att på begäran få en utredning över hur räntorna bestäms.

6 §

Sådant krav på betalning av en konsumentfordran som framställs i domstol

Den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet får inte i domstol kräva att en konsumentfordran betalas, förrän ett betalningskrav enligt 5 § har framställts eller sänts och de tider för betalning av fordran eller framställning av anmärkningar som nämnts i kravet löpt ut. En betalning får dock krävas, om ett uppskov med behandlingen i domstol kan leda till en rättsförlust för borgenären eller om det finns något an-

nat vägande skäl att utan dröjsmål inleda behandlingen.

7 §

Användning av tratta

En vägran att betala en tratta får inte styrkas genom en offentlig förrättning (protest för att trattan inte betalats).

En tratta får inte användas för att driva in en konsumentfordran.

8 §

Gäldenärens betalningsskydd

Om borgenären har överlåtit indrivningen till någon annan (*uppdragstagaren*), är en betalning som gäldenären erlagt uppdragstagaren giltig gentemot borgenären. Ett avtal mellan gäldenären och uppdragstagaren om betalningstiden, sättet för betalningen eller andra arrangemang i anslutning till betalningen av fordran binder också borgenären.

Vad som stadgas i 1 mom. gäller inte, om gäldenären visste eller borde ha vetat att uppdragstagaren inte var berättigad att ta emot betalningen eller att uppdragstagaren överskred sin befogenhet.

9 §

Begränsningar som gäller indrivningsuppdrag

Till en uppdragstagare får inte för indrivning överlåtas sådana statens fordringar eller offentligrättsliga betalningspåföljder som har påförts som följd av ett lagstridigt förfarande vilka utan dom eller beslut kan krävas i utskökningsväg på det sätt som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utskökningsväg (367/61).

10 §

Indrivningskostnader

Gäldenären skall ersätta de skäligen kostnader som orsakas borgenären av indrivningen oberoende av om fordran drivs in av borgenären själv eller av en uppdragstagare för borgenärens räkning. När skäligheten bedöms skall fordrans storlek, mängden utfört

arbete, ändamålsenligheten i indrivningen och övriga omständigheter beaktas.

Gäldenären är dock inte skyldig att ersätta kostnaderna för indrivningen, om borgenären eller uppdragstagaren har förfarit i strid med 4 § eller om den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet inte har uppfyllt förpliktelsen enligt 5 §, förutom om det klandervärda i förfarandet eller underlåtelserna kan anses vara ringa.

Om en konsumentfordran, som utan dom eller beslut kan krävas i utskökningsväg på det sätt som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utskökningsväg, har överlåtit till en uppdragstagare för indrivning, får av gäldenären krävas indrivningskostnader på högst 70 mark för varje gång indrivningen sker. Markbeloppet kan ändras genom förordning om det finns skäl till det på grund av den ekonomiska eller monetära utvecklingen. De indrivningskostnader som avses i detta moment kan i utskökningsväg drivas in utan dom eller beslut på det sätt som stadgas i den ovan nämnda lagen.

11 §

Klientmedel

Medel som uppdragstagaren har drivit in för borgenärens räkning skall hållas separat från uppdragstagarens egna medel och deponeras på ett bankkonto eller förvaras på något annat tillförlitligt sätt.

12 §

Övervakning

När indrivningen gäller en konsumentfordran övervakar konsumentombudsmannen att stadgandena i denna lag iaktas. Härvid gäller i tillämpliga delar vad som i lagen om konsumentombudsmannen (40/78) stadgas om övervakningen av att regleringen av marknadsföringen och avtalsvillkoren iaktas.

13 §

Tvångsmedel

En näringsidkare, som bryter mot 4, 5 eller 6 §§ när han driver in en konsumentfordran, kan förbjudas att fortsätta ett dylikt för-

farande eller att upprepa det eller ett därmed jämförbart förfarande. Förbudet skall förenas med vite, om det inte är obehövt av särskilda skäl.

En näringsidkare, som bryter mot stadgandena i 4 § när han av en annan näringsidkare driver in en sådan fordran som uppstått i näringsverksamhet, kan förbjudas att använda eller att upprepa ett sådant förfarande. Förbudet skall förenas med vite, om det inte är obehövt av särskilda skäl.

Förbudet kan, om det föreligger särskilda skäl, meddelas att gälla också en person som är anställd hos en sådan näringsidkare som avses i 1 eller 2 mom., eller någon annan som handlar för dennes räkning.

14 §

Meddelande av förbud

Ett förbud som avses i 13 § meddelas av marknadsdomstolen. Marknadsdomstolen kan också meddela ett temporärt förbud, varvid förbudet är i kraft tills saken är slutligt avgjord.

Om marknadsdomstolen och om behandlingen av ärenden vid den gäller utöver det ovan stadgade lagen om marknadsdomstolen (41/78).

Konsumentombudsmannen kan meddela ett förbud som avses i 13 § 1 mom. eller meddela ett temporärt förbud i tillämpliga delar i enlighet med vad som i lagen om konsumentombudsmannen stadgas om förbud vid marknadsföringsåtgärder eller vid användningen av avtalsvillkor.

15 §

Ersättningsansvaret hos den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet

Den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet är skyldig att ersätta en skada som hans förfarande, vilket strider mot denna lag eller annars är felaktigt, har orsakat den mot vilken indrivningen riktats.

16 §

Straffstadganden

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 4 § 2 mom. 1 punkten eller 11 § skall, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag, för *indrivningsförseelse* dömas till böter.

Om straff för brott mot 7 § 2 mom. stadgas i 30 kap. 3 § strafflagen.

Den som bryter mot ett förbud som har utfärdats med stöd av 13 § och förenats med vite kan inte dömas till straff för samma gärning.

17 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 199 .
Lagens 5 och 9 §§ tillämpas inte, om fordran har överlåtits till uppdragstagaren för indrivning innan denna lag träder i kraft. Lagens 15 § tillämpas inte på skador som orsakas av ett förfarande innan denna lag träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av konsumentskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i konsumentskyddslagen av den 20 januari 1978 (38/78) 7 kap. 18 §, sådan den
 lyder i lag av den 23 maj 1986 (385/86), samt
ändras 10 kap. 2 §, sådan den lyder i lag av den 24 augusti 1990 (811/90), som följer:

10 kap.

Straffstadganden

2 §

Om straff för brott mot 7 kap. 14 § stad-
 gas i 30 kap. 3 § strafflagen.

Denna lag träder i kraft den
 199 .

3.

Lag**om ändring av 30 kap. 3 § strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 30 kap. 3 § strafflagen, sådant detta lagrum lyder i lag av den 24 augusti 1990
 (769/90), som följer:

30 kap.

Om näringsbrott

3 §

Konsumentkreditbrott

grundar sig på konsumentkredit, i strid med
 förbudet i 7 kap. 14 § konsumentskyddslagen,
 tar emot en växelförbindelse eller annan
 förbindelse eller för indrivning av en
 konsumentfordran använder tratta, skall för
konsumentkreditbrott dömas till böter eller
 fängelse i högst ett år.

Den som i näringsverksamhet av en kon-
 sument eller av någon som lever i gemen-
 samt hushåll med honom för en fordran som

Denna lag träder i kraft den
 199 .

4.

Lag**om ändring av lagen om marknadsdomstolen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 20 januari 1978 om marknadsdomstolen (41/78) 1 § och 6 § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 1 § i lag av den 14 juni 1996 (417/96) och 6 § 1 mom. i lag av den 22 december 1978 (1062/78), samt fogas till lagen en ny 6 h § som följer:

1 §

Marknadsdomstolen handlägger och avgör i egenskap av specialdomstol de ärenden som enligt följande lagar faller under dess behörighet:

- 1) konsumentskyddslagen (38/78),
- 2) lagen om konsumentombudsmannen (40/78),
- 3) värdepappersmarknadslagen (495/89),
- 4) kreditinstitutslagen (1607/93),
- 5) lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare (1062/93),
- 6) lagen om andelslag (247/54),
- 7) lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/78),
- 8) lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/76),
- 9) alkohollagen (1143/94), samt
- 10) lagen om indrivning av fordringar (/).

6 §

Ett ärende som skall behandlas med stöd av konsumentskyddslagen, lagen om konsumentombudsmannen eller 13 § 1 mom.

lagen om indrivning av fordringar blir anhängigt vid marknadsdomstolen genom ansökan av konsumentombudsmannen. Vägrar konsumentombudsmannen att föra ett ärende om förbud mot en marknadsföringsåtgärd, ett avtalsvillkor eller ett indrivningsförfarande till marknadsdomstolen för behandling, är en registrerad förening som verkar för bevakande av löntagar- eller konsumentintressen berättigad att göra detta.

6 h §

Ett ärende som skall behandlas enligt 13 § 2 mom. lagen om indrivning av fordringar blir anhängigt vid marknadsdomstolen på ansökan av den näringsidkare mot vilken ett förfarande som avses i 4 § i nämnda lag riktas. En ansökan kan också göras av en registrerad förening som har till uppgift att bevaka näringsidkarnas intressen.

Denna lag träder i kraft den

199 .

5.

Lag**om ändring av 1 § lagen om konsumentombudsmannen**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till 1 § lagen den 20 januari 1978 om konsumentombudsmannen (40/78), sådant detta lagrum lyder i lag av den 23 december 1987 (1147/87), ett nytt 2 mom. som följer:

1 §	indrivning av fordringar stadgas i lagen om indrivning av fordringar (/).
Om konsumentombudsmannens behörighet och uppgifter i ärenden som gäller	Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 25 oktober 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Kari Häkämies*

2.

Lag**om ändring av konsumentkyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i konsumentkyddslagen av den 20 januari 1978 (38/78) 7 kap. 18 §, sådan den
 lyder i lag av den 23 maj 1986 (385/86), samt
ändras 10 kap. 2 §, sådan den lyder i lag av den 24 augusti 1990 (811/90), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

Konsumentkrediter

18 §
 Tratta får inte användas för att driva in (upphävs)
 konsumentkredit.

10 kap.

Straffstadganden

2 § Om straff för brott mot 7 kap. 14 och 18 §§ stadgas i 30 kap. 3 § strafflagen. 2 § Om straff för brott mot 7 kap. 14 § stadgas i 30 kap. 3 § strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 199 .

3.

Lag**om ändring av 30 kap. 3 § strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 30 kap. 3 § strafflagen, sådant detta lagrum lyder i lag av den 24 augusti 1990
 (769/90), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

Om näringsbrott

3 §

3 §

Konsumentkreditbrott

Konsumentkreditbrott

Den som i näringsverksamhet av en konsument eller av någon som lever i gemen-

Den som i näringsverksamhet av en konsument eller av någon som lever i gemen-

Gällande lydelse

samt hushåll med honom för en fordran som grundar sig på konsumentkredit, i strid med förbudet i 7 kap. 14 § konsumentskyddslagen, tar emot en växelförbindelse eller annan förbindelse eller för indrivning av en konsumentkredit använder tratta, skall för *konsumentkreditbrott* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Föreslagen lydelse

samt hushåll med honom för en fordran som grundar sig på konsumentkredit, i strid med förbudet i 7 kap. 14 § konsumentskyddslagen, tar emot en växelförbindelse eller annan förbindelse eller för indrivning av en *k o n s u m e n t f o r d r a n* använder tratta, skall för *konsumentkreditbrott* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Denna lag träder i kraft den 199 .

4.

Lag**om ändring av lagen om marknadsdomstolen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 20 januari 1978 om marknadsdomstolen (41/78) 1 § och 6 § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 1 § i lag av den 14 juni 1996 (417/96) och 6 § 1 mom. i lag av den 22 december 1978 (1062/78), samt *fogas* till lagen en ny 6 h § som följer:

Gällande lydelse

1 §

Marknadsdomstolen handlägger och avgör i egenskap av specialdomstol de ärenden som faller under dess behörighet enligt konsumentskyddslagen (38/78), lagen om konsumentombudsmannen (40/78), värdepappersmarknadslagen (495/89), kreditinstitutslagen (1607/93), lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare (1062/93) och lagen om andelslag (247/54) och som ansluter sig till regleringen av marknadsföring och avtalsvillkor samt de ärenden för vilka den enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/78), lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/76) och alkohollagen (1143/94) är behörig.

6 §

Ärende som skall handläggas med stöd av konsumentskyddslagen *och* lagen om konsumentombudsmannen (40/78) skall handläggas med stöd av konsumentskyddslagen.

Föreslagen lydelse

1 §

Marknadsdomstolen handlägger och avgör i egenskap av specialdomstol de ärenden som *enligt följande lagar faller under dess behörighet*:

- 1) konsumentskyddslagen (38/78),
- 2) lagen om konsumentombudsmannen (40/78),
- 3) värdepappersmarknadslagen (495/89),
- 4) kreditinstitutslagen (1607/93),
- 5) lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare (1062/93),
- 6) lagen om andelslag (247/54),
- 7) lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/78),
- 8) lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/76),
- 9) alkohollagen (1143/94), samt
- 10) lagen om indrivning av fordringar (/).

6 §

Ett ärende som skall behandlas med stöd av konsumentskyddslagen, lagen om konsumentombudsmannen (40/78) och lagen om marknadsdomstolen (41/78) skall handläggas med stöd av konsumentskyddslagen.

Gällande lydelse

umentombudsmannen blir anhängigt vid marknadsdomstolen genom ansökan av konsumentombudsmannen. Vägrar konsumentombudsmannen att bringa ärende om förbud mot marknadsföringsåtgärd eller avtalsvillkor till marknadsdomstolens prövning, är registrerad förening som verkar för bevakande av löntagare eller konsumentintressen berättigad att göra detta.

Föreslagen lydelse

umentombudsmannen eller 13 § 1 mom. lagen om indrivning av fordringar blir anhängigt vid marknadsdomstolen genom ansökan av konsumentombudsmannen. Vägrar konsumentombudsmannen att föra ett ärende om förbud mot en marknadsföringsåtgärd, ett avtalsvillkor eller ett indrivningsförfarande till marknadsdomstolen för behandling, är en registrerad förening som verkar för bevakande av löntagare eller konsumentintressen berättigad att göra detta.

6 h §

Ett ärende som skall behandlas enligt 13 § 2 mom. lagen om indrivning av fordringar blir anhängigt vid marknadsdomstolen på ansökan av den näringsidkare mot vilken ett förfarande som avses i 4 § i nämnda lag riktas. En ansökan kan också göras av en registrerad förening som har till uppgift att bevaka näringsidkarnas intressen.

Denna lag träder i kraft den 199 .

5.**Lag****om ändring av 1 § lagen om konsumentombudsmannen**

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 1 § lagen den 20 januari 1978 om konsumentombudsmannen (40/78), sådant detta lagrum lyder i lag av den 23 december 1987 (1147/87), ett nytt 2 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse**1 §*

Om konsumentombudsmannens behörighet och uppgifter i ärenden som gäller indrivning av fordringar stadgas i lagen om indrivning av fordringar (/).

Denna lag träder i kraft den 199 .

